

# LESIONS PRE-CANCEROSES I CANCEROSES PRODUÏDES EN ELS RATOLINS BLANCS PEL QUITRÀ

per

LL. G. GUILERA

R. ROCA

M. CORACHAN

La llavor dels ratolins sortí del Laboratori Municipal del Parc en forma d'una sola parella, el maig de 1927. El novembre del mateix any teníem ja setanta ratetes. La pinzellació començà als tres mesos de nascudes, i pot dir-se que més de trenta ratetes foren pinzellades dos o tres cops per setmana, al dors i a l'orella, per espai de tot un any, amb un quitrà mineral adquirit en un dipòsit de drogueria farmacèutica, sense que s'obtingués ni un queratoma.

En deixar de pinzellar per uns dies alguna de les ratetes en experimentació — fos pel seu mal estat de nutrició o perquè es presentés el part — reapareixia el pèl en les regions pinzellades, i res no s'havia conegut de les pinzellacions anteriors. El quitrà, però, influïa sobre de l'estat general de les ratetes i provocava llur emmagriment i malaltia, i alguns cops la mort. Una de les ratetes mortes fou autopsiada i estudiada la seva melsa, la qual presentava unes taques de color groguenc; resultaren aquestes constituïdes per focus de necrosi, supuració reabsorció al voltant de cossos estranys, probablement

acumulació de materials procedents de la reabsorció del quitrà per la pell o ingestió. Altres ratetes mortes no presentaren mai cap nòdul neoplàsic intern. En una d'elles fou trobat, entre estómac i cara inferior del fetge, un quist contenint un cuc, el qual fou també preparat histològicament.

Transportades a l'Institut de Fisiologia quaranta ratetes de les mateixes que havien servit fins aleshores per a l'experimentació en el nostre laboratori, començarem les pinzellades tres cops per setmana amb un altre quitrà, el 14 de juny del 1928; i tres mesos justos després, el 14 de setembre, apareixia ja en una de les ratetes un papiloma, el qual s'ulcerà i adquirí clars caràcters de malignitat el 3 d'octubre, i morí la rata el 20 del mateix mes, amb una tumoració, com un cigró, a la nuca. Dues hores després de morta, amb petites porcions del mateix tumor es feren tres empelts subcutanis, i després se suturà el trau de la pell amb un punt. L'estudi histològic del tumor demostrà un epitelioma amb cordons de cèl·lules poc diferenciades, incloent algun glòbul corni petit.

En dues de les ratetes empeltades, l'empelt ha estat completament reabsorbit, però l'altra, tot i haver utilitzat per l'empelt un fragment de tumor d'un animal mort feia dues hores, presenta un nòdul subcutani que va creixent, en el lloc on aquell fou practicat.

Altres ratetes han presentat també lesions papilomatoses, i una d'elles un tumor com una avellana, dur, adherit i ulcerat, amb tots els caràcters de malignitat. D'aquest tumor foren practicats, fa un mes, deu empelts en altres tants ratolins, cinc per introducció d'un petit fragment sota de la pell i cinc per empelt de mig centímetre cúbic de macerat del tumor en sèrum fisiològic. El material inoculat procedia de les parts ulcerades del

tumor, que sangonaven un cop arrencada la crosta seca superficial i el putrileg subjacent.

Fins ara no sembla haver pres cap empelt, cosa que no ens estranya, tenint en compte que la mostra de neoformació matriu examinada resultà exclusivament constituïda per acúmuls de cèl·lules del tot o quasi del tot cornificades, sense que s'hi trobés cap element neoplàsic que semblés actiu.

Demostren aquestes observacions el molt divers poder cancerigen dels quitrans emprats en les pinzellacions; la possibilitat d'empeltar positivament material procedent d'un epiteloma actiu fins i tot dues hores després de la mort de la rateta, i la necessitat de controlar histològicament la naturalesa del tumor a experimentar abans de procedir a l'empelt, per a convèncer-se, millor que pel sol aspecte clínic, de la vivacitat de la neoplàsia.

*Institut de Fisiologia. Facultat de Medicina. Barcelona.*